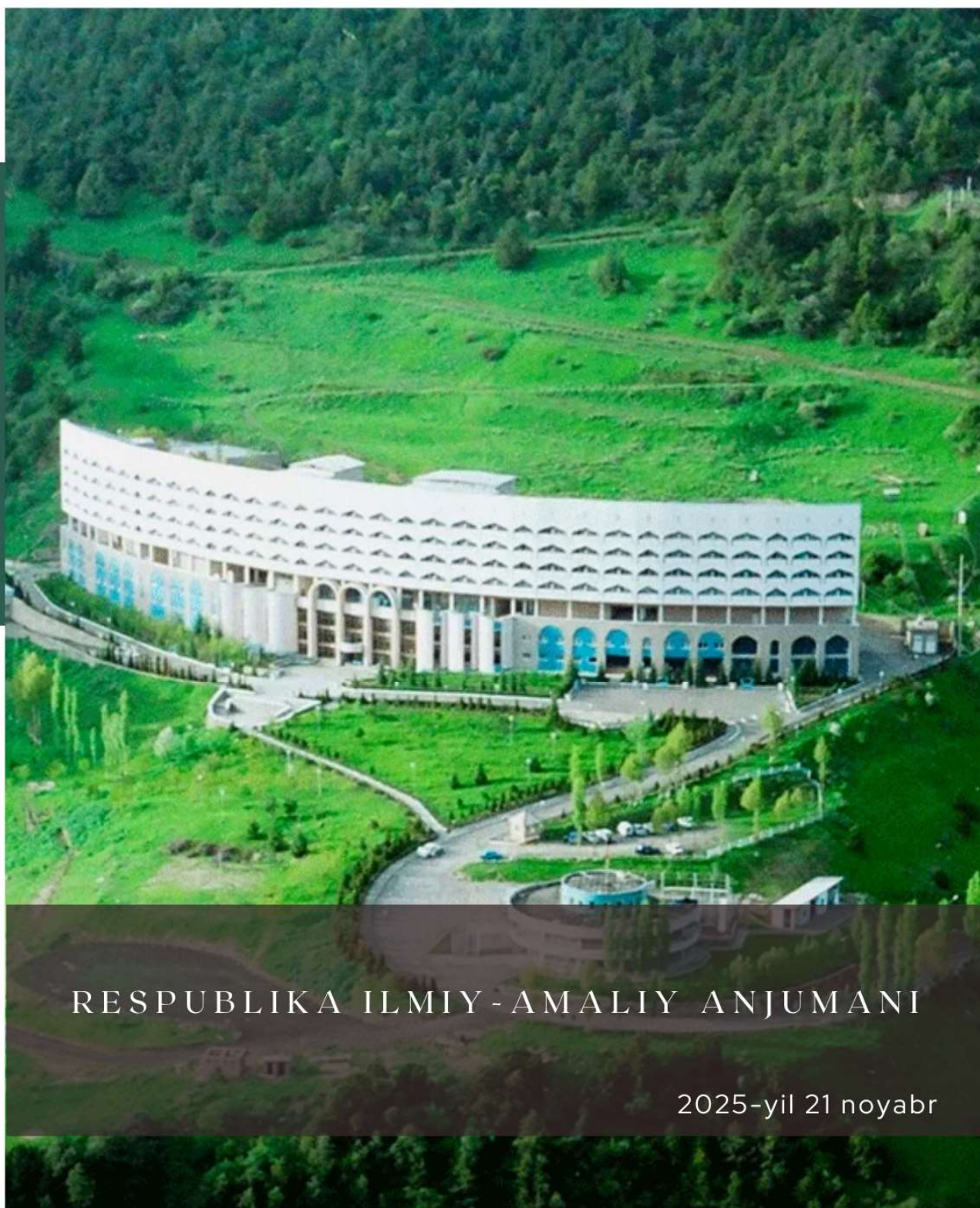

KONFERENSIYA

“JIZZAX VILOYATI IJTIMOIIY-IQTISODIY
RIVOJLANISHINING ASOSIY
YO’NALISHLARI: MUAMMO VA YECHIMLAR”

RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMANI

2025-yil 21 noyabr

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON MILLIY
UNIVERSITETINING JIZZAX FILIALI**

**JIZZAX VILOYATI IJTIMOIIY-IQTISODIY
RIVOJLANISHINING ASOSIY YO‘NALISHLARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
*mavzusidagi Respublika ilmiy-texnik anjuman materiallari
to‘plami*
(2025-yil 21-22-noyabr)

JIZZAX-2025

Jizzax viloyati ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining asosiy yo‘nalishlari: muammo va yechimlar. Respublika ilmiy-texnik anjuman materiallari to‘plami – Jizzax: O‘zMU Jizzax filiali Iqtisodiyot va turizm kafedrası, 2025-yil 21-22-noyabr. 557-bet.

Respublika miqyosidagi ilmiy-texnik anjuman materiallarida zamonaviy kompyuter ilmlari va muhandislik texnologiyalari sohasidagi innovatsion tadqiqotlar aks etgan.

Globalashuv sharoitida davlatimizni yanada barqaror va jadal sur‘atlar bilan rivojlantirish bo‘yicha amalga oshirilayotgan islohotlar samarasini yaxshilash sohasidagi ilmiy-tadqiqot ishlariga alohida e‘tibor qaratilgan. Zero iqtisodiyotning, ijtimoiy sohalarni qamrab olgan modernizatsiya jarayonlari, hayotning barcha sohalarini liberallashtirishni talab qilmoqda.

Ushbu ilmiy ma‘ruza tezislari to‘plamida mamlakatimiz va xorijlik turli yo‘nalishlarda faoliyat olib borayotgan mutaxassislar, olimlar, professor-o‘qituvchilar, ilmiy tadqiqot institutlari va markazlarining ilmiy xodimlari, tadqiqotchilari, magistr va talabalarning ilmiy-tadqiqot ishlari natijalari mujassamlashgan.

Mas‘ul muharrirlar: DSc.prof. Turakulov O.X., t.f.n., dots. Baboyev A.M.

Tahrir hay‘ati a‘zolari: p.f.d.(DSc), prof. Turakulov O.X., t.f.n., dots. Baboyev A.M., t.f.f.d.(PhD), prof. Abduraxmanov R.A., p.f.f.d.(PhD) Eshankulov B.S., p.f.n., dots. Alimov N.N., p.f.f.d.(PhD), dots. Alibayev S.X., t.f.f.d.(PhD), dots. Abdumalikov A.A, p.f.f.d.(PhD) Hafizov E.A., f.f.f.d.(PhD), dots. Sindorov L.K., t.f.f.d.(PhD), dots. Nasirov B.U., b.f.f.d. (PhD) O‘ralov A.I., p.f.n., dots. Aliqulov S.T., t.f.f.d.(PhD) Kuvandikov J.T., i.f.n., dots. Tsoy M.P., Sharipova S.F., Jo‘rayev M.M.

Mazkur to‘plamga kiritilgan ma‘ruza tezislarning mazmuni, undagi statistik ma‘lumotlar va me‘yoriy hujjatlarning to‘g‘riligi hamda tanqidiy fikr-mulohazalar, keltirilgan takliflarga mualliflarning o‘zlari mas‘uldirlar.

3. UNESCO. World Heritage and Sustainable Tourism Programme. — Paris, 2020.
4. Abdullayev, S. “Samarqandning tarixiy obidalarlari va ularni saqlash masalalari.” — O‘zbekiston tarixi jurnali, №3, 2021, 45–52-betlar.
5. Karimova, D. “Turizm sohasida milliy hunarmandchilikni rivojlantirish yo‘nalishlari.” — Iqtisodiyot va innovatsiyalar ilmiy jurnali, №6, 2022.
6. Paskaleva, K. “Samarkand Refashioned: Heritage Conservation and Urban Change.” — Silk Road Journal, Vol. 11, 2013.
7. Jalilov, A. “O‘zbekiston tarixiy shaharlarida turizm infratuzilmasini barqaror rivojlantirish muammolari.” — Turizm va madaniy meros, 2020.
8. UNWTO. Cultural Heritage and Tourism: Managing the Interface between Conservation and Development. — Madrid, 2018.
9. Rasulova, M. “Hunarmandchilik va turizmning integratsiyasi: Samarqand tajribasi.” — O‘zbekiston iqtisodiyoti va jamiyat rivoji jurnali, №4, 2023.
10. O‘zbekiston Respublikasi Madaniyat vazirligi. “Tarixiy yodgorliklarni saqlashda ekologik xavfsizlik choralari.” — Toshkent, 2021.

IQTIDORLI TALABALARGA MO‘LJALLANGAN O‘QUV-USLUBIY INTERAKTIV XIZMAT KO‘RSATUVCHI DASTURIY TA‘MINOTNING TARKIBIY TUZILMASI

Xoljigitov Dilmurod Xolmurod o‘g‘li

O‘zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali o‘qituvchisi
xoljigitovdilmurod93@gmail.com

Xoliqova Sevinch, Fayzullayeva Sarvinoz, Erkayeva Hilola
O‘zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali talabalari

Annotatsiya: Iqtidorli talabalarga mo‘ljallangan o‘quv-uslubiy interaktiv xizmat ko‘rsatuvchi dasturiy vositaning tuzilishi va uning o‘ziga hos xususiyatlari, ayrim muammolarini ko‘rib chiqamiz.

Kalit so‘zlar: talant.atdt.uz veb-sayti, giperbog‘lanish, Servislar menyusi, Kontaktli e-mail.

Iqtidorli talabalarga mo‘ljallangan o‘quv-uslubiy interaktiv xizmat ko‘rsatuvchi talant.atdt.uz sayti yaratildi. talant.atdt.uz veb-sayti informatsion sayt hisoblanib. Informatsion sayt bu mijozlarning virtual uyushmasini tuzish to‘g‘risidagi qarorni qabul qilishda “informatsion to‘siq” ni olib tashlash uchun tashrif buyuruvchilarni maxsulot va xizmat turlari to‘g‘risidagi ma‘lumotlar bilan to‘la-to‘kis bohabar etish uchun xizmat qiladi. Sahifalar tashqi ko‘rinishining ko‘rkamligi (ixchamligi) bilan ajratib turadi, chunki bu Veb - saytdagi barcha elementlar kerakligi axborotlarni tez va qulay usulda qidirib topish uchun xizmat qiladi. Veb saytning normal ishlashi uchun foydalanuvchilar bilan teskari bog‘lanish

zarur. Ularga veb saytda yetarlicha kanfort bo‘lishi kerak. Buning uchun har hil informatsion quvvatlab turish vositalarini tadbiq etish talab etiladi. talant.atdt.uz veb saytini navigatsion modeli informatsion ierarxik struktura asosida quriladi va veb saytning barcha zarur sahifalari ta’riflarini va navigatsiya elementlarni o‘z ichiga oladi.

Birinchi navbatda saytning bosh menyusini va servislar menyusini aniqlash zarur. Veb-sayt bosh menyusiga bosh sahifa (main page, homepage) dagi giperbog‘lanish (ssilka) va saytning asosiy informatsion bo‘limlari kiradi. Ya’ni veb saytning informatsion to‘ldiruvchilariga tegishli bo‘limlar. Bunaqa bo‘limlar soni uchdan oltigacha bo‘lishi kerak, aks holda sayt bo‘yicha navigatsiyani amalga oshirish qiyinlashadi. Agar informatsion bo‘limlar soni ko‘p bo‘lsa mavzu yoki foydalanuvchilar guruhlari bo‘yicha o‘hshash bo‘limlarni birlashtirish mumkin. Bosh menyuni tuzishda asosiy e’tiborni har hil kategoriyadagi foydalanuvchilar uchun qulaylik yaratishga qaratish kerak, har hil murakkablikdagi axborotlarga (boshlovchi va ekspertlar), birinchi marta tashrif buyuruvchilarga va doimiy tashrif buyuruvchilarga.

Servislar menyusiga veb saytning informatsion to‘ldiruvchilariga tegishli bo‘lmagan bo‘limlar kiradi. Lekin, ular yordamchi servislar hisoblanadi. Masalan, sayt bo‘yicha, sayt kartasi, umumiy savollar bo‘yicha kontaktli ma’lumotlar; umumiy savollar bo‘yicha teskari bog‘lanish formasi va boshqalar. Bunday servislar har bir tashrif buyuruvchi va har bir veb sayt sahifasida doim saqlanish kerak.

Bosh menyu va servislar menyusini aniqlab bo‘lingach, Veb - sayt bo‘limlarining ichki strukturasi va navigatsiyalarini analiz qilish zarur.

Veb - navigatsiyaning 4 hili mavjud

Yassi - barcha sahifalar umumiy giperbog‘lanishga ega. Bunda bir sahifadan boshqa ihtiyoriy sahifaga o‘tish mumkin. Sayt sahifalarini yuqori darajasini yoki yirik sayt bo‘limlarini kurishda ishlatiladi.

Ketma-ket - har bir sahifa oldingi va keyingi sahifalar uchun giperbog‘lanishga ega. Asosan, sahifalarni ketma-ket ko‘rib chiqish talab etiladigan ko‘p sahifali chop etishlarda ishlatiladi

Iyerarxik - barcha ketma-ket keladigan sahifalar faqat bosh sahifa bilan giperbog‘lanadi, lekin bir biri bilan kesishmaydi. Murakkab menyularni ko‘rishda elektron kataloglarda ishlatiladi.

Aralash - oldingi uch hil navigatsiyaning har hil variantlarida uchraydi.

Navigatsiyaning barcha hillaridan foydalangan holda veb sayt bo‘yicha navigatsiya uchun qo‘shilishning maksimal darajasi 4-5 daraja bo‘lgan ma’qul. Demak, ideal holatda tashrif buyuruvchi saytning har bir sahifasini sichqonchani 3-4 ta chiqillatish mobaynida ko‘rish mumkin.

Sayt bo‘limlari strukturasi qurishda yahshi anglash uchun uning tiniqligiga e’tibor berish kerak.

Veb-saytni qurish jarayonida uning informatsion to‘ldirilishi - kontent (content - ichidagi bor narsalar) ga alohida e’tibor berish zarurdir. Veb - saytning informatsion va navigatsion strukturalari aniqlangach, sayt alohida sahifalarni konkret ravishda informatsion to‘ldirilishi va uning ketma-ketligini aniqlashga kirishish zarur bo‘ladi.

Buning uchun informatsion to‘ldirish uchun mas‘ul hisoblangan odam bilan birgalikda veb saytning har bir sahifasida qanaqa axborotlar (matn, tasvir, animatsiya va b.k.) joylashganligini aniqlanadi. Barcha olingan ma‘lumotlar har bir masala qarshisida bajaruvchi va bajarish muddati ko‘rsatiladigan jadvalga o‘tkazilishi shart.

Bundan tashqari Veb - dizayner bilan birga veb saytning turli bo‘limlarida ishlatish mumkin bo‘lgan sahifalar shablonlariga belgi qo‘yish va ularning miqdorini aniqlash zarur bo‘ladi. Masalan, “Bosh sahifa”, “Bo‘lim bosh sahifasi”, “Bir sahifali maqola”, “Ko‘p sahifali maqola” va boshqalar.

Shunday qilib, veb saytni amalga oshirish uchun quyidagilar mavjud.

- Maqsadli foydalanuvchilar aniqlanadi;
- Informatsion struktura aniqlanadi;
- Navigatsion model tadqiq qilinadi;
- Informatsion to‘ldirishning hajmi aniqlanadi;

Sahifa shablonlari xususiyati va miqdori aniqlanadi.

Bu bosqichda veb sayt uchun masalaning ko‘ndalang qo‘yilishi tugallanadi. Lekin dinamik veb sayt uchun uning funktsionalligini aniqlash, ya‘ni veb sayt dasturiy qismining zarur funksiyalarini ro‘yhat qilish, “texnik topshiriqlar” ni tuzish qoladi.

Misol:

- Funktsional nomi: veb sayt tashrif buyuruvchilari bilan teskari bog‘lanish.
- Ahamiyati.: veb sayt tashrif buyuruvchilaridan informatsion xabarlarni veb sayt administratori tomonidan yig‘ib olish.
- Tashrif buyuruvchilar funksiyasi: majburiy polya (joy) hisoblanadigan “Ism”, “Kontaktli e-mail” va “Xabar” larni o‘z ichiga olgan xabarlar formalarini to‘ldirish va jo‘natish;

Xabarlarni muvaffaqiyatli jo‘natilgach, habarlarni muvaffaqiyatli jo‘natilganligi to‘g‘risidagi xabarni olish;

Xabarni muvaffaqiyatsiz jo‘natilgach, muvaffaqiyatsiz jo‘natilgan xabar to‘g‘risidagi xabarni (formani takroriy to‘ldirish taklifnomasi bilan) olish; To‘ldirilgan polya (joy) li formalarini jo‘natishga harakat qilishda – to‘ldirish shart bo‘lgan polyalarni to‘ldirilmaganligi to‘g‘risidagi xabarni olish.

Veb - sayt administratori vazifa (funksiya) lari

1. Teskari bog‘lanish formalarini yaratish, tahrirlash;

Veb - interfeys orqali xabarlarni ko‘rib chiqish, ya‘ni xabarlarni kelib tushish vaqtiga qarab filtrlash; e-mail ning xabarlarda ko‘rsatilgan kontaktli adresi bo‘yicha javobiy xabarlarni jo‘natish va xabarlarni yo‘qotish;

Administratorning e-mail adresiga xabarlarni jo‘natish, shu bilan birga unga xabarlarni jo‘natish uchun e-mail ni o‘zgartirish imkoniyati borligi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Xoljigitov D. et al. DIOFONT TENGLAMALARINI YECHISHDA ZANJIRLI KASRLAR XOSSALARIDAN FOYDALANIB YECHISH

- USULLARI //International Journal of scientific and Applied Research. – 2024. – T. 1. – №. 3. – C. 282-287.
2. Mamanov S. K. va boshq. biz yashayotgan jamiyatimizda trigonometrik funktsiyalarning amaliy ahamiyati // eng yaxshi ilmiy tadqiqotlar. – 2023. - T. 2023 yil. 13-17 betlar.
3. Dilmurod X., Jo'raboyevich R. N., AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING M. V. M. F. O'QITISH JARAYONIDA FOYDALANISHNING AHAMIYATI //International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research. – 2022. 708711-sahifa.
4. Qahhorov M., Xoljigitov D. Tenglamalar sistemasiga doir misollarni grafik usulda yechish //matematika va informatika jurnali. – 2022. - Jild 2. – №. 1.
5. Xoljigitov D., Prnazarov S. H. Tenglamalar sistemasiga doir misollarni grafik usulda yechish // matematika va informatika jurnali. – 2022. - Jild 2. – №. 1.
6. Xoljigitov D., MANTIQIY I. I. G. N. Y. MASALALARNI YECHISH // matematika va informatika jurnali. – 2022. - Jild 2. – №. 2.
7. Xoljigitov D., Isroilov I. GRAFLAR NAZARIYASI YORDAMIDA MANTIQIY masalalarini YECHISH // matematika va informatika jurnali. – 2022. - Jild 2. – №. 2.
8. Xoljigitov D. GEOMETRIYANING ALGEBRAIK TENGLAMALARNIGAE YECHISHGA bazi TATBIQLARI // matematika va informatika jurnali. – 2021. - Jild 1. – №. 3.

ENHANCING ENGLISH LANGUAGE LEARNERS' SPEAKING IN PRIMARY EDUCATION THROUGH COMMUNICATIVE ACTIVITIES AND STRATEGIES

Toshpulatova Dildora Alisher kizi

Teacher of the Jizzakh Academic Lyceum, Ministry of Internal Affairs

Annotation: This article describes Enhancing English language learners' speaking in primary education through communicative activities and strategies with examples and with feedback from scholars.

Keywords: speaking skill, primary education, communicative activities, strategies, collaborative dialogue, creative projects, debates, English songs, communicative games.

Enhancing English language learners' speaking skills in primary education is an important part of providing a comprehensive education. There are a variety of communicative activities and strategies that can be used to increase student engagement and promote the development of English language learners' speaking skills.